

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

04 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judcătorii – Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Nadejda Toma și Petru Moraru

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, împotriva sentinței Tribunalului militar al regiunii Kursk din 10 decembrie 1941, în cauza penală în privința lui

Solodchii Ustin xxx, născut în anul xxx, originar din sat. xxx;

și

Tomîța Anton xxx, născut în anul xxx, originar din sat. xxx;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

09.02.2017 – 04.04.2017 (instanța de recurs în anulare)

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al regiunii Kursk din 10 decembrie 1941 *Solodchii Ustin xxx și Tomîța Anton xxx* au fost condamnați în baza art. 58-1 „b” Cod penal al RSFSR fiecare la pedeapsă capitală cu confiscarea averii personale.

Potrivit sentinței, Solodchii U. și Tomîța A. au fost recunoscuți vinovați și condamnați pentru faptul că, fiind ostași ai armatei roșii și capturați la 02 noiembrie 1941 de trupele germane, au fost recrutați de serviciul german de informații și racolați pentru a efectua misiuni de spionaj în favoarea Germaniei, împotriva armatei roșii. În procesul de recrutare, inculpații au comunicat trupelor româno-germane informație cu privire la dislocarea diviziei armatei roșii și efectivului acesteia. La întoarcerea în unitatea militară a armatei roșii, inculpații nu au raportat despre faptul că ei au fost recrutați, și au comunicat despre acest fapt numai în timpul anchetei.

În ședința de judecată inculpații Solodchii U. și Tomîța A. au declarat că, fiind ostași ai armatei roșii, la 02 noiembrie 1941 au fost capturați de către ostașii armatei germane și recrutați să desfășoare activități în folosul serviciilor de informații germane. Totodată, ei urmau să colecteze informații cu privire la dislocarea unităților militare

sovietice. Inculpații au negat activitatea de spionaj, însă au acceptat să colaboreze cu serviciile de informații germane, pentru că aveau teamă să nu fie împușcați. Au susținut, că nu au avut de gând să execute misiuni de spionaj și de fapt nici nu au executat nimic.

2. Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, a declarat recurs în anulare, invocând temeiul prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al regiunii Kursk din 10 decembrie 1941, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestora, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpaților la răspundere penală.

3. În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, Procurorul General Adjunct invocă faptul că, probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpaților în baza art. 58-1 „b” Cod penal al RSFSR – trădare de patrie, deoarece ele nu confirmă faptul că Solodchii U. și Tomița A. prin acțiunile sale au prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, în sensul prevăzut de articolul incriminat.

Mai indică recurentul că instanța de judecată a încălcat dreptul la apărare al inculpaților, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, consideră că condamnarea lui Solodchii U. și Tomița A. constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată, întrucît a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

4. Judecînd recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărîrii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărîrile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare” de patrie.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, Solodchii U. și Tomița A. au fost condamnați la 10 decembrie 1941, prin sentința Tribunalului militar al regiunii Kursk pentru trădare de patrie, în lipsa apărătorului, fără a le fi respectat dreptul la apărare.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană

are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, avînd dreptul să fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa.

Ținînd cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărîrea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Solodchii U. și Tomița A. în baza art. 58-1 „b” Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia și, în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, încetează procesul penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, cu reabilitarea condamnaților.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărîrii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, casează sentința Tribunalului militar al regiunii Kursk din 10 decembrie 1941, cu încetarea procesului penal în privința lui *Solodchii Ustin xxx și Tomița Anton xxx* condamnați în baza art. 58-1 „b” Cod penal al RSSU.

Solodchii Ustin xxx și Tomița Anton xxx sunt reabilitați în fața societății și reintegrați în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 04 aprilie 2017.

Președinte	Petru Ursache
Judecători	Ghenadie Nicolaev
	Vladimir Timofti
	Nadejda Toma
	Petru Moraru